

Zakon o pravobranitelju za osobe s invaliditetom

Sadržaj

OPĆE ODREDBE

DJELOKRUG I NAČIN RADA

IMENOVANJE I RAZRJEŠENJE PRAVOBRANITELJA ZA OSOBE S INVALIDITETOM

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje djelokrug i način rada te uvjeti za imenovanje i razrješenje pravobranitelja za osobe s invaliditetom i njegovih zamjenika.

Članak 2.

Pravobranitelj za osobe s invaliditetom štiti, prati i promiče prava i interese osoba s invaliditetom na temelju Ustava Republike Hrvatske, međunarodnih ugovora i zakona.

Članak 3.

- (1) Pravobranitelj za osobe s invaliditetom djeluje neovisno i samostalno, držeći se načela pravičnosti i morala.
- (2) Pravobranitelju za osobe s invaliditetom nitko ne smije davati upute i naloge u njegovu radu.
- (3) Pravobranitelj za osobe s invaliditetom i njegovi zamjenici ne smiju pripadati ni jednoj političkoj stranci ni sudjelovati u političkim aktivnostima.

Članak 4.

- (1) Pravobranitelja za osobe s invaliditetom imenuje i razrješava Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske.
- (2) Pravobranitelj za osobe s invaliditetom ima dva zamjenika koje imenuje i razrješava Hrvatski sabor na prijedlog pravobranitelja za osobe s invaliditetom.
- (3) Pravobranitelj za osobe s invaliditetom i njegovi zamjenici dužnosnici su Republike Hrvatske, imenuju se na vrijeme od osam godina i mogu biti ponovno imenovani.

Članak 5.

Osoba s invaliditetom je osoba koja se prema važećim propisima u Republici Hrvatskoj smatra osobom s invaliditetom.

DJELOKRUG I NAČIN RADA

Članak 6.

Pravobranitelj za osobe s invaliditetom:

- prati usklađenost zakona i drugih propisa u Republici Hrvatskoj, koji se odnose na zaštitu prava i interesa osoba s invaliditetom, s odredbama Ustava Republike Hrvatske i međunarodnih dokumenata koji se odnose na zaštitu prava i interesa osoba s invaliditetom,
- prati izvršavanje obveza Republike Hrvatske koje proizlaze iz međunarodnih dokumenata koji se odnose na zaštitu prava i interesa osoba s invaliditetom,
- prati primjenu politika, nacionalnih strategija i programa Republike Hrvatske koji se odnose na zaštitu prava i interesa osoba s invaliditetom,
- skrbi o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda osoba s invaliditetom te o suzbijanju svih oblika diskriminacije zbog invaliditeta,
- razmatra slučajeve povrede prava osoba s invaliditetom, izvještava javnost o povredama prava osoba s invaliditetom te poduzima radnje u svrhu njihova sprečavanja,
- zalaže se za zaštitu i promicanje prava i interesa osoba s invaliditetom,
- predlaže poduzimanje mjera za izgradnju cjelovitog sustava zaštite i promicanja prava i interesa osoba s invaliditetom,
- predlaže poduzimanje mjera usmjerenih na unapređenje kvalitete življenja osoba s invaliditetom,
- predlaže poduzimanje mjera usmjerenih na unapređenje kvalitete življenja obitelji osoba s invaliditetom,
- prikuplja informacije i obavještava javnost o stanju prava osoba s invaliditetom,
- obavlja druge poslove određene ovim Zakonom.

Članak 7.

- (1) Pravobranitelj za osobe s invaliditetom sudjeluje u postupku izrade nacrtu prijedloga propisa koji se odnose na prava osoba s invaliditetom ili kojima se uređuju pitanja od značaja za osobe s invaliditetom.
- (2) Pravobranitelj za osobe s invaliditetom može potaknuti donošenje i izmjene zakona i drugih propisa koji se odnose na prava i zaštitu osoba s invaliditetom.

Članak 8.

- (1) Pravobranitelj za osobe s invaliditetom pruža savjetodavnu pomoć osobama s invaliditetom o načinu ostvarivanja i zaštite njihovih prava i interesa.
- (2) Pravobranitelj za osobe s invaliditetom surađuje s udrugama osoba s invaliditetom, udrugama koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom te inicira i sudjeluje u javnim aktivnostima usmjerenim na poboljšanje položaja osoba s invaliditetom.

Članak 9.

- (1) U obavljanju poslova iz svog djelokruga pravobranitelj za osobe s invaliditetom ovlašten je upozoravati, predlagati, obavještavati i davati preporuke.
- (2) Pravobranitelj za osobe s invaliditetom ovlašten je nadležnim tijelima državne uprave, tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnim i fizičkim osobama predlagati poduzimanje mjera za poboljšanje položaja osoba s invaliditetom i zahtijevati izvješća o poduzetim mjerama.

Članak 10.

- (1) Tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne i fizičke osobe obvezni su surađivati s pravobraniteljem za osobe s invaliditetom i na njegov zahtjev podnositi izvješća i odgovarati na upite.
- (2) Tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne i fizičke osobe dužne su odmah, a najkasnije u roku od 15 dana izvijestiti pravobranitelja za osobe s invaliditetom o poduzetom u povodu njegovog upozorenja, prijedloga ili preporuke.
- (3) Ako tijela i pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka ne postupe u propisanom roku prema njegovom traženju, pravobranitelj za osobe s invaliditetom će, u roku od 30 dana, o tome obavijestiti tijelo koje obavlja nadzor nad njihovim radom.
- (4) Ako tijelo koje obavlja nadzor nad radom tijela i pravnih osoba iz stavka 1. ovoga članka u roku od 8 dana ne izvijesti o utvrđenim činjenicama i poduzetim mjerama, pravobranitelj za osobe s invaliditetom, u roku od 30 dana, o tome će obavijestiti Vladu Republike Hrvatske.

Članak 11.

Sva tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne i fizičke osobe dužne su pravobranitelju za osobe s invaliditetom osigurati dostupnost i uvid u sve podatke, informacije i akte koji se odnose na prava i zaštitu osoba s invaliditetom.

Članak 12.

- (1) Pravobranitelj za osobe s invaliditetom ima pravo pristupa u prostorije i uvida u način ostvarivanja brige o osobama s invaliditetom koje borave, rade ili su privremeno, odnosno trajno smještene kod fizičkih i pravnih osoba i drugih pravnih subjekata na temelju posebnih propisa.
- (2) O obavljenom uvidu iz stavka 1. ovoga članka, u roku od 30 dana, sastavlja se izvješće koje se dostavlja i tijelu koje obavlja nadzor nad radom osoba iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Tijelo iz stavka 2. ovoga članka dužno je u roku od 30 dana od dana zaprimanja izvješća, a u hitnim slučajevima bez odgode, izvijestiti pravobranitelja za osobe s invaliditetom o poduzetim rad-njama.
- (4) Ako tijelo koje obavlja nadzor ne dostavi izvješće u roku iz stavka 3. ovoga članka, pravobranitelj za osobe s invaliditetom će, u roku od 30 dana, o tome obavijestiti Vladu Republike Hrvatske i sredstva javnog priopćavanja.

Članak 13.

Ako u obavljanju dužnosti pravobranitelj za osobe s invaliditetom sazna da je osoba s invaliditetom izvrgnuta diskriminaciji, nasilju, spolnoj zloporabi, zlostavljanju, izrabljivanju, zanemarivanju ili nehajnom postupanju, dužan je odmah podnijeti prijavu nadležnom državnom odvjetništvu te upozoriti nadležno tijelo državne uprave i predložiti mjere za zaštitu prava i interesa osoba s invaliditetom.

Članak 14.

Pravobranitelj za osobe s invaliditetom u obavljanju svojih poslova može zatražiti stručnu pomoć znanstvenih ustanova čiji djelokrug obuhvaća zaštitu, skrb i prava osoba s invaliditetom, a iste su mu dužne tu pomoć pružiti u roku od 30 dana.

Članak 15.

(1) Svatko se može obratiti pravobranitelju za osobe s invaliditetom i podnijeti mu prijedlog za razmatranje pitanja od značaja za zaštitu prava i interesa osoba s invaliditetom.

(2) Pravobranitelj za osobe s invaliditetom obavijestit će podnositelja o aktivnostima poduzetim povodom njegova prijedloga u roku od 60 dana.

Članak 16.

Pravobranitelj za osobe s invaliditetom ne može biti pozvan na odgovornost, pritvoren ili kažnjen za izraženo mišljenje i poduzete radnje u okviru svog djelokruga rada, osim ako se radi o kršenju zakona od strane pravobranitelja za osobe s invaliditetom koje predstavlja kazneno djelo.

Članak 17.

(1) Pravobranitelj za osobe s invaliditetom podnosi jednom godišnje izvješće Hrvatskom saboru o svom radu.

(2) Pravobranitelj za osobe s invaliditetom ima pravo Hrvatskom saboru podnijeti i posebna izvješća kada ocijeni potrebnim, radi poduzimanja mjera od značaja za zaštitu prava i interesa osoba s invaliditetom.

Članak 18.

(1) Stručni i administrativni poslovi za pravobranitelja za osobe s invaliditetom obavljaju se u Uredu pravobranitelja za osobe s invaliditetom.

(2) Sjedište Ureda pravobranitelja za osobe s invaliditetom je u Zagrebu.

Članak 19.

(1) Pravobranitelj za osobe s invaliditetom donosi poslovnik o svom radu kojim se uređuje način i organizacija rada, unutarnji ustroj stručne službe te druga pitanja značajna za obavljanje poslova pravobranitelja za osobe s invaliditetom.

(2) Poslovnik o radu iz stavka 1. ovoga članka potvrđuje Hrvatski sabor.

Članak 20.

Sredstva za rad pravobranitelja za osobe s invaliditetom, njegovih zamjenika i stručne službe osiguravaju se u proračunu Republike Hrvatske.

IMENOVANJE I RAZRJEŠENJE PRAVOBRANITELJA ZA OSOBE S INVALIDITETOM

Članak 21.

(1) Za pravobranitelja za osobe s invaliditetom može biti imenovan hrvatski državljanin koji ima završen diplomski sveučilišni studij društvenog smjera i najmanje 10 godina radnog iskustva u području promicanja i zaštite prava osoba s invaliditetom.

(2) Za zamjenike pravobranitelja za osobe s invaliditetom mogu biti imenovani hrvatski državljani koji imaju završen diplomski sveučilišni studij i najmanje 5 godina radnog iskustva.

(3) Pravobranitelj za osobe s invaliditetom ili jedan od njegovih zamjenika mora imati završen diplomski sveučilišni studij pravne struke.

(4) Osoba koja je pravomoćno osuđena za kazneno djelo za koje je propisana kazna od najmanje dvije godine zatvora prema domaćem ili međunarodnom pravu za kaznena djela protiv života i tijela, čovječnosti i morala, javnog ili privatnog vlasništva, javne uprave i javnog interesa ili zbog pronevjere u javnom sektoru, osim ako je nastupila rehabilitacija prema posebnom zakonu ne može biti imenovana za pravobranitelja za osobe s invaliditetom niti za njegova zamjenika.

(5) Prednost pri imenovanju pravobranitelja za osobe s invaliditetom ili jednog od njegovih zamjenika ima osoba s invaliditetom, ukoliko ispunjava sve tražene uvjete propisane natječajem.

Članak 22.

(1) Vlada Republike Hrvatske pokreće postupak za imenovanje pravobranitelja za osobe s invaliditetom najkasnije 3 mjeseca prije isteka mandata pravobranitelja za osobe s invaliditetom, odnosno najkasnije 30 dana nakon prestanka dužnosti pravobranitelja za osobe s invaliditetom iz drugih zakonom određenih razloga.

(2) Pravobranitelj za osobe s invaliditetom pokreće postupak za imenovanje zamjenika najkasnije u roku od 3 mjeseca prije isteka mandata zamjenika, odnosno 30 dana nakon prestanka dužnosti zamjenika iz drugih zakonom određenih razloga.

Članak 23.

(1) Pravobranitelj za osobe s invaliditetom i njegovi zamjenici prije stupanja na dužnosti daju prisegu pred Hrvatskim saborom.

(2) Prisega glasi: »Prisežem da ću se u svom radu držati Ustava i zakona, poštovati pravni poredak Republike Hrvatske i da ću svoju dužnost obavljati pravično, časno, savjesno i nepristrano u najboljem interesu osoba s invaliditetom«.

Članak 24.

Pravobranitelj za osobe s invaliditetom i njegovi zamjenici bit će razriješeni dužnosti prije isteka vremena za koje su imenovani u slučaju:

1. vlastitog zahtjeva,
2. gubitka hrvatskog državljanstva,
3. nastanka opće nesposobnosti za rad i gubitka poslovne sposobnosti,
4. pravomoćne osude za kazneno djelo za koje je propisana kazna od najmanje dvije godine zatvora prema domaćem ili međunarodnom pravu za kaznena djela protiv života i tijela, čovječnosti i morala, javnog ili privatnog vlasništva, javne uprave i javnog interesa ili zbog pronevjere u javnom sektoru,
5. neprihvatanja godišnjeg izvješća o radu ili nezakonitog, nepravodobnog ili nestručnog obavljanja svoje dužnosti.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 25.

Vlada Republike Hrvatske će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona predložiti Hrvatskom saboru pravobranitelja za osobe s invaliditetom.

Članak 26.

Pravobranitelj za osobe s invaliditetom će u roku od 30 dana od dana imenovanja predložiti Hrvatskom saboru zamjenike pravobranitelja za osobe s invaliditetom.

Članak 27.

Pravobranitelj za osobe s invaliditetom će donijeti poslovnik iz članka 19. ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na dužnost.

Članak 28.

Ovaj Zakon objavljuje se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2008.

Klasa: 713-01/07-01/01
Zagreb, 3. listopada 2007.

HRVATSKI SABOR